

SKARBIEC
DLA
DZIECI.

*a Biblioteki
Masyjskiej*

(SNOPEK I.)

1830.

KWIECIEN

W PUŁAWACH

W DRUKARNI BIBLIOTECZNEJ.

PAPUGI DAWNEGO ŚWIATA. (1)

Papugi składają jeden z najpiękniejszych rodzajów między ptakami. Są bardzo liczne gdyż około dwóchset gatunków jest znanych. — Zalecają się pięknnością piór, w których kolor zielony, czyli tak zwany papuzi, zawsze prawie się znachodzi, i zdolnością do naśladowania mowy ludzkiej. Przebywają i mnożą się tylko w klimatach gorących około równika. — W Europie utrzymywane są tylko w stanie niewoli; żywią się owocami i jarzynami. Mięso im szkodzi. — Żyją lat kilkadziesiąt. — Naturaliści uważają między niemi a małpami wielkie podobieństwo co do obyczajów, pomieszkania, żywności i podziałów.

Starożytni Grecy znali tylko jeden gatunek tych ptaków przywieziony z wyspy Taprobany (Cejlan) przez Onezykryta dowódcę floty Alexandra W.

U Rzymian ptaki te były bardzo rzadkie i za zbyt wiele uważane. Majętniejsi utrzymywali je w klatkach ze srebra, kości słoniowej, lub szylkretu; i papuga kosztowała u nich więcej niż niewolnik.

Papugi starego świata są wcale różne od tych które się w nowym świecie znajdują; z tego względu podzielono te ptaki na dwie klasy następujące:

I. PAPUGI DAWNEGO ŚWIATA

II. PAPUGI ŚWIATA NOWEGO,

Papugi starego świata dzielą się na sześć odmiennych rzędów, które tu w krótkości wyliczymy.

N. I KAKADU. *Psittacus cristatus albus* — *Le Cacadou* — *Der Kakadu*.

Jestto największa z papug dawnego świata; kolor ma biały, a głowę ozdobioną pięknym czubem, który u różnych gatunków różnego bywa koloru. Papugi te są wielce krzykliwe, niespokojne, figlarne i przemyślne. Nie wiele zdadne do naśladowania mowy ludzkiej; lecz łatwo je oswoić i wychowywać. W Indiach wschodnich gnieźdzą się czasem na domach mieszkalnych. Najczęściej nawet w stanie dzikości lubią powtarzać brzmienie Kakadu; ztąd ich nazwisko.

(1) Dawnym światem nazywają Europę Azję i Afrykę. — Amerykę zaś i Australię, nowym,

N. 2 PAPUGA WŁASCIWA. *Psitacus Erithajus*—*Perroquet proprement dit*—*Der eigentliche Papagei.*

Ptak ten przebywa w Afryce i Indiach wschodnich. Wycza się wymawiać najwyraźniej. Bywa zwykle szary z ogonem czerwonym. Okazuje najwięcej sympatii w towarzystwie z ludźmi.

N. 3 LORI. *Psitacus domicella*—*Le Lori*—*Der Lori.*

W Indiach wschodnich nazywają tak kilka gatunków papug, których krzyk ma podobieństwo do wyrazu Lori. — Pospolicie są czerwone i bardzo żwawe. — Wycuzają się gadać i gwizdać.

N. 4 PAPUGA WIELKA Z DŁUGIM RÓWNYM OGONEM. *Psitacus cyanocephalus*—*Le grand perruche à longue queue égale*—*Die grosse Perruche mit langem gleichem Schwanze.*

Papugi te mają zawsze głowę innego koloru niż reszta ciała. Pochodzą z Indii wschodnich. — Jest ich kilka gatunków.

N. 5 PAPUGA WIELKA Z OGONEM NIERÓWNYM. *Psitacus erythrocephalus*—*La grande perruche à grande queue inégale*—*Die grosse perruche mit langem ungleichen Schwanze.*

Rodzaj ten papug żyjących w Afryce odznacza się dwoma długimi wystającymi piórami w ogonie. Ma bardzo żywe i rozmaite kolory.

N. 6 MAŁA PAPUGA Z KRÓTKIM OGONEM. *Psitacus pallarius*—*La petite perruche à petite queue*—*Die kleine Perruche mit kleinem Schwanze.*

Jest to najmniejsza ze wszystkich papug. — Niektóre są wielkości zięby. Niewycuzają się gadać. Pióra mają przesłiczne. Ażeby je przechować, trzeba zawsze parami w klatkach utrzymywać; gdyż osobno żyć nie mogą; i skoro jedna z nich zdechnie, druga zaczyna tęsknić, odrzuca wszelki pokarm, i wkrótce idzie za swoją towarzyszką; dla tego nazywają je zwykle Nierozdzielne.

